Naslov — Address:
NOVA DOBA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.
(Tel. Randolph 3889)

NOVA DOBA
(NEW ERA)

Vse, kar je zdravo in pošteno, pa slovenske ali slovanske krvi v tej deželi, je dobrodošlo pod zastavo J. S. K. Jednote.

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Entered As Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under The Act of March 3rd, 1870. — Accepted for mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1925.

...31 — ŠTEV. 31 CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, AUGUST 1ST 1928 — SREDA, 1. AVGUSTA 1928 VOL. IV — LETNIK IV.

...RAST NAŠIH MEST

...nano je, da so mnoga me- ...v Zedinjenih državah zelo ...o zrastla. Tekom ene gene- ...je so se iz neznatnih nasel- ...razvila v velika moderna ...a. Velika mesta vzhoda in ...njega zapada so se po na- ...razvila vsled raznih indu- ...in dobrih prometnih zvez. ...apadu so bili za hiter raz- ...mest odgovorni čisto dru- ...zroki, ker dobrih zvez z ...dom vsled oddaljenosti ni ...posebnih industrij pa ...kje še danes ni. Med ta- ...mesta spadajo na zapadu ...e, Salt Lake City, Den- ...td. Posebno hiter in zani- ...pa je bil razvoj mesta San ...cisco v Californiji.

...alifornija s San Francis- ...vred se ima zahvaliti za ...hiter razvoj zlatu. Kjer ...danes krasno mesto San ...cisco, je bila leta 1848 ...ribiška naselbina, katero ...anovil John Sutter, ki je ...prej kupil dotični svet ...ehiške vlade. Naselbina ...imenovala New Helvetia. ...valci te naselbine so bili ...beli možje, deset Kana- ...z Sandwich otočja, okoli ...ul, krav in ovac in en pes. ...bornih ribiških bajtic je ...ob sedanjem San Fran- ...zalivu, ki se prične pri ...Golden Gate.

...so tisto leto, to je 1848, ...zlato na griču, ki se ime- ...utter's Hill. Glas o najd- ...a se je, kljub slabim ...nim zvezam, bliskovito ...il daleč na vzhod, celo ...opo. Od vseh krajev so ...jali drzni zlatoiskalci is- ...reče. Naselbina se je hi- ...rila po peščenih gričih ...livu. Šotori so se polago- ...maknili boljšim stanova- ...Res se je našlo mnogo ...v okolici San Francisca ...di drugod po Californiji. ...latoiskalci pa seveda ni- ...eli sreče, zato so bili pri- ...ni se lotiti drugih poslov. ...ebje je bilo ugodno za ...različnejše poljske pridel- ...tudi za živinorejo. In da- ...prideluje California ...sne množine najfinejše- ...adja, grozdja, zelenjave ...različnejših poljskih pri- ...ov. Sicer se še vsako leto ...plje v državi precej zla- ...oda drugi pridelki daleč ...ašajo vrednost te rumene ...e. Neoporečno pa je dej- ...da je baš zlato priklicalo ...ne naseljence, ki so raz- ...deželo do današnjega bo- ...va.

...esto San Francisco se je v ...kot osemdesetih letih ...lo iz borne ribiške nasel- ...do ponosne metropole pa- ...ega obrežja. Že o priliki ...jega ljudskega štetja je ...nad pol milijona prebi- ...ter je bilo največje ...iško mesto zapadno od re- ...Mississippi. V zadnjih letih ...cer prevzelo prvenstvo v ...u prebivalcev mesto Los ...eles, k čemur je največ ...gal silen razvoj filmske ...trije. Pri vsem tem pa ...Francisco vedno raste, ker ...menda najboljše pristani- ...na Pacifiku, pa tudi vsled ...ih udobnosti in privlačno- ...Mesto je v vseh ozirih mo- ...o, lepo in slikovito, a pri ...tem čudovito prijetno in ...ače. Kdor je kdaj videl ta ...r Pacifika ob zalivu Zlatih ...t, ga ne bo pozabil do kon- ...vojih dni. Nedvomno še ...o zasluži poetično ime ...weetheart of Cities".

TRDOŽIVOST NEKATERIH ŽIVALI

V naših mladostnih letih smo čitali lepe pravljice o sedmeroglavih zmajih, katerih naloga je bila navadno čuvati kakšno zakleto princezinjo. Ako se je kakšen junak odločil, da reši princezinjo in se je v to svrho spoprijel z groznim zmajem, moral mu je najpreje odsekati srednjo glavo. Na mestu vsake druge odsekane glave je namreč takoj zrastla nova in ves trud je bil zaman. To so bile seveda pravljice za otroke, ki pa kljub temu niso bile popolnoma brez podlage.

V mnogih muzejih se nahajajo okostnice strahotnih letečih zmajev, oziroma ogromnih letečih kuščarjev, ki so živeli na svetu pred milijoni let. Niso sicer imeli po sedem glav, toda so bili že z eno samo dovolj grozni, da se je spominanje ohranil v pripovedkah do današnjih dni.

Dokazano je dalje, da še danes živijo na svetu živali, katerim narava nadomesti v kakšni nezgodi izgubljene ude, dasi šele v teku nekaj tednov ali mesecev. Pri nekaterih primitivnih živalskih vrstah se razvije celo iz vsakega odsekanega kosa telesa popolna žival. To velja na primer za morske polipe. Raztrgati in razrezati jih je mogoče na 40 ali več posameznih kosov, pa se bo polagoma vsak posamezni kos razvil v popolno žival. Isto velja za takozvane morske zvezde ali zvezdne ribe (star fish), katero je mogoče na kose zdrobiti, pa se v teku časa iz vsakega koščeka razvije nova morska zvezda. Iz zemeljske gliste, katero prerežete na dvoje, bosta nastali dve popolni glisti.

Ako živahni martinček ali kuščar izgubi kos repa, mu bo v gotovem času narava dala novega. Tudi izgubljeno nogo mu narava nadomesti z novo. Kuščar ali martinček, katerega kakšen sovražnik zgrabi za rep ali nogo, se nervozno zvija in premetava in pri tem se odlomi dotični del telesa, toda le na gotovem mestu, katerega je narava določila. Ranjeno mesto oteče in tako izgubi žival le malo krvi. V gotovem času pa, kot že omenjeno, dobi žival novo nogo ali rep.

Tudi močeradom zrastejo novi repi ali noge, če jih pri kakšni nezgodi izgube. Ribam zrastejo nove plavute in mnogim opticam narava popravi poškodovani kljun. Raku zrastejo nove škarje ali noge na mestu izgubljenih. Nekaterim žabam in njih sorodnicam zraste včasi celo novo oko mesto izgubljenega. Iz tega vidimo, da pri mnogih nižjih živalih narava stori marsikaj, kar pri človeku ne more vsa zdravniška veda.

—o—

Nov narodni park.

V kratkem času bo proglašeno za narodni park veliko, 700 kvadratnih milj obsegajoče ozemlje v gorati pokrajini med državama Tennessee in North Carolina. Ime parka bo Great Smoky Mountain National Park in se sodi, da bo postal narodno igrališče za prebivalstvo vzhoda. Ozemlje vsebuje mnogo zgodovinskih krajev iz detinskih časov te republike, ima mnogo divjačine in raznih naravnih krasot. Tamkajšni gozdovi so skoro edini nedotaknjeni ostanki krasnih gozdov, ki so nekdaj pokrivali skoro vso to veliko deželo.

NARAVA PROTI PROHIBICIJI

Vsakemu je znano, da se v fermentiranju različnih rastlinskih sokov razvija alkohol. Znano je dalje, da je gotova količina alkohola v različni hrani, ki jo vživamo dan za dnem, in ki ni in ne more biti na črni listi prohibicije. Pravijo, da je alkohol celo v kruhu, v kislem zelju itd. Čitali smo, da so se opijanile prave štirinogate krave, ki so se nažrle gnijočih jabolk na vrtu. Z eno besedo, narava se prav nič ne ozira na prohibicijske postave, in jih dostikrat "krši," brez človeške pomoči.

Znanstveniki so pronašli, da narava sama izdeluje celo vrsto alkoholnih pijač, s katerimi uniči neštevilne "pijance." Ti naravni "kotlički' so rastline, ki producirajo alkoholne pijače, nekatere skoro tako močne kot žganje, druge pa kot lahko vino ali pivo. Nekatere teh "butlegarskih" rastlin imajo nekakim lijakom podobne zvite listke, v katerih se nahaja sladka in duhteča tekočina, ki pomeni smrt za različne vrste žuželke. Duh takih tekočin privablja muhe, komarje, mravlje in razne druge mrčese, da zlezejo v nastavljeno čašo in se nasrkajo sladkosti.

Kot je že navada pri pijancih, ne vedo kdaj imajo dosti. pa se navlečejo preveč in obležijo, oziroma utonejo v sladkosti. Rastline te nesrečne živalske pijance dobesedno povžijejo. To so neke vrste mesojedne rastline, ki dobe glavno hrano seveda potom korenin iz zemlje, za priboljšek pa love mrčese s posebno prikrojenimi listi. V južnem delu Zedinjenih držav je doma ena teh mesojednih rastlin, ki privablja in zavživa višnjeve muhe V okolici gore Shasta v Californiji raste neka rastlina, ki se hrani večinoma s komarji.

Posebno zanimiva vrsta mesojednih rastlinskih butlegarjev raste obilno v gorovju na pacifičnem obrežju. V navadni govorici se imenuje "pitcher plant," botaniki pa jo nazivajo Darlingtonia Californica. Njeni precej veliki in sočni listi majo precej dolg podaljšek, konci katerega se razvije posodica, ki je zelo podobna vrču za vodo. Ta vrč je velik kot precej zajetna tobačna pipa. Na vrhu ima lep pokrovček, ki trdno zapira odprtino, dokler pijača v vrču ni godna in dovolj močna za cenjene goste. Ko je pijača zrela, se pokrov vzdigne toliko, da morajo obiskovalci v notranjost, vendar pa brani, da ne more dež v vrč, da bi pokvaril in oslabil pijačo. To sladko, opojno pijačo v vrču posebno cenijo murni, in malokateri ima toliko moške odločnosti, da bi šel mimo "saluna," ko zaduha vabljivi vonj alkohola. Ko črni lahkoživec vstopi v gostilno, je njegova usoda zapečatena. Nasrka se slastne tekočine, nakar omaga v sladki blaženosti in utone v sladkosti. Za njim pridejo drugi in proces se ponavlja. Rastlina pa te v alkoholu namočene ocvirke polagoma prebavlja in se debeli.

Na otoku Borneo rastejo take mesojedne rastline v velikem številu. Nekatere so take velike in močne, da love v nastavljene vrče z opojno pijačo celo žabe in podgane. Okoli odprtine vrča je vrsta na znotraj vpognjenih bodic, ki branijo ujeti živali izhod iz pasti, četudi ni dovolj omamljena od pijače, da se ne bi skušala rešiti.

MODERNI SAMARIJAN

Neki A. P. Demilt v mestu Decatur, Nebraska, je pronašel, da svet dandanes ni nič slabši, kot je bil pred par tisoč leti. Mož je že 60 let star in tako veren, da vzame vsako besedo biblije dobesedno. Vsled tega je že večkrat imel argumente s svojimi meščani, ki niso tako verni in ki so zahtevali, da jim za svoje trditve poda dokaze. To ni tako lahko, ker so razmere v Zedinjenih državah danes drugačne, kot so bile v biblijskih časih v Palestini. Dokazati, kako je som požrl preroka Jona in ga čez tri dni zopet izpustil, v Nebraski ni mogoče, ker tam še za manjše ribe ni dosti vode. Zato je mož prišel na idejo, da poskusi, če je na svetu še kaj usmiljenih Samarijanov.

Prilika o usmiljenem Samarijanu pripoveduje, da je neki mož šel iz Jeruzalema v Jeriho. Spotoma je padel med razbojnike, ki so ga oropali, slekli, z ranami obdali in ga pustili napol mrtvega. Mimo je prišel neki duhoven, in ga je videl in mimo šel. Drugi je prišel levit, ki ga je tudi videl in mimo šel. Tretji je prišel Samarijan, ki mu je obvezal rane, vlil vanje vina in olja, posadil ga na tovorno živinče in ga oddal v oskrbo v nekem gostišču.

Mr. Demilt je hotel poiskati dobrega Samarijana v Nebraski. Obril se ni ves teden, potem se je oblekel v najbolj revno obleko, ki jo je imel, in se neki deževni dan podal kakšnih sedem milj daleč iz mesta Decatur. Ker potniki zdaj ne jezdijo na oslih, je Demilt seveda vzel na piko avtomobiliste. Vedeti je hotel, kdo ga bo pobral. Seveda, brhki flaperici bi bil pripravljen pomagati marsikateri moderni Samarijan, četudi ne bi bila pomoči baš potrebna. Tudi čedno oblečenega, četudi mokrega moža bi morda eden ali drugi vzel na avtomobil, če že ne iz druzega vzroka, vsaj vsled morebitne nagrade. Demilt se je torej pošteno povaljal po neki luži ob cesti, nakar je sedel na kraj ceste in čakal usmiljenega Samarijana.

V velikem zaprtem avtomobilu je najprej pridrvel 60 milj na uro prvi potnik. Pogledal je za hip žalostno, blatno figuro ob cesti, namrdnil se in drvil naprej. Demilt ga je obsodil, da predstavlja biblipskega duhovna. Drugi je privozil mnogo bolj počasi in v odprtem avtomobilu brez strehe. Skušal je avtomobil ustaviti tik blatnega trempa, pa je bila cesta opolzla in ga je zagnalo nekoliko naprej. Pogledal je nazaj na reveža in dejal: "Ubogi, stari bum! Strela, ti si bolj potreben tega kot jaz. Na, vjemi to-le!" Pri tem se je napol vzdignil iz sedeža in mu vrgel nekaj svetlega. Demilt je vjel vrženo darilo, in preden se je mogel dobrotniku zahvaliti, je že izginil za ovinkom. Ko si je ogledal darilo, ga je spreletela zona, kajti v steklenici je bilo še pol pajnta rakije, in Demilt je hud prohibicijonist. Demilt ni bil s tem dobrotnikom nič zadovoljen, toda someščani, katerim je pozneje o tem pripovedoval, so splošno sodili, da je bil ta "levit" boljši, kot biblijski.

Demilt je upapolno čakal tretjega potnika. To je bil mlad človek, vozeč se v raz-

Dalje na 2. strani

ZAKOPANI ZAKLADI

Kot otroci smo z veliko naslado poslušali pravljice o zakladih, ki so bili zakopani tuintam v starih gradovih, ali še rajši na križpotjih, kjer so jih stražili škratje ali pa sami živi peklenščki. V gotovih nočeh so ti zakladi "cveteli" z višnjevkastmi plameni, katere so pa opazili le izredno srečni ljudje. Kopanje zakladov je bilo zelo nevarno delo, združeno z velikimi ceremonijami, ki se je pa kljub temu večkrat ponesrečilo. Otroci smo pač sveto verjeli takim pripovedkam, ko smo pa odrasli, smo jih pa vzeli za plod bujne ljudske domišljije in jim prisodili toliko verjetnosti, kot pravljicam o gozdnih vilah, povodnih možeh, škratih in čarovnicah, ki so na metlah jezdile v oblake.

Resnica je seveda, da so bili marsikje v naši nekdanji domovini zakopani zakladi, to je srebrn in zlat denar, katerega so lastniki skrili pred tatovi ali sovražniki. Bank v tistih časih ni bilo in istotako ne papirnatega denarja. Iz enega ali druzega vzroka je v zemlji zakopan ali v zidovju zazidan denar zapadel pozabljivosti, in tuintam ga je poznejši lastnik dotičnega prostora po naključju našel. Tako pravljice o zakopanih zakladih niso bile popolnoma brez podlage, samo ovite so bile s pestro šaro ljudske domišljije.

Pa tudi novi svet, to je Amerika, ni brez zakopanih zakladov. Pri tem ne mislimo naravnih bogastev, zlate in srebrne rude, ki jo skriva zemlja, ampak pravi kovani denar in druge dragocenosti. Posebno velja to za južne kraje, katerim so pred stoletji gospodovali Španci. Največ teh zakladov so zakopali morski roparji, ki so ropali obrežne naselbine, ali pa ladje, naložene z zlatom in dragimi kameni.

V Mehiškem zalivu, ob jugozhodnem koncu naše države Texas se vleče ozek, toda 130 milj dolg otok, ki se imenuje Padre Island. Znano je, da so na dotičnem otoku zakopali mnogo zlatega denarja in drugih dragocenosti nekdanji francoski in angleški morski roparji. Številne ekspedicije so se organizirale, preiskavale otok, kopale na različnih mestih in razstreljevale otoške griče. Uspehi pa so bili ničevi in ekspedicije so se vračale razočarane. Posamezni iskalci zakladov pa so vztrajali in nekaterim se je v novejšem času posrečilo najti nekaj raztresenih zlatih novcev, ki so nad sto let stari. Nekoč je eden teh srečnežev opazil na pobočju peščenega griča rob močne mornarske skrinje, ki je molel iz peska. Veter in dež je bil polagoma odnesel pesek, ki je zakrival skrinjo, v kateri je srečni zaloiskalec našel za več tisoč dolarjev vrednosti starih španskih zlatnikov. Pridejani so bili tudi nekaki načrti ali zapiski, ki pa so bili tako pokvarjeni, da jih ni bilo mogoče razbrati.

Potapljači, ki so preiskovali ostanke razbitih ladij ob otoku, so baje nedavno čisto slučajno pri svojem delu našli tudi skrinjico, ki je vsebovala dobro ohranjene zapiske o zakopanih zakladih. Te najdbe so postoterile zanimanje za Padre Island in mnogo srečolovcev zopet razkopava pesek sicer zapuščenega in neprijaznega otoka upajoč najti zakopane zaklade.

GLASOVI Z RODNE GRUDE

V mali vasi Prebačevo, dobro uro od Kranja, je v noči 2. julija ustrelil mizarski mojster Ignac Naglič tri sinove svojih sosedov posestnikov: Franca Zavrla, Matevža Kladiva in Janeza Pipana. Malo prej so fantje "šrangali" v vasi in so dobili od ženina z Visokega 400 dinarjev odkupnine. Fantje so v gostilni pri Pravstu seveda pili za odkupnino. Pridružil se jim je tudi mizarski mojster in je proti polnoči prišel v spor s fanti, ker je gonil svojega sina in nekega vajenca domov. Ko je mož postal nasilen, so ga fantje postavili pred vrata, kar ga je tako razkačilo, da je šel domov po puško in potem pred gostilno na cesti ustrelil tri gori navedene fante. Vsi trije fantje so edinci svojih starišev, ubijalec pa je oče sedmerih otrok. Naglič je bil drugo jutro aretiran in odpeljan v zapore v Kranj, pozneje pa oddan na opazovalnico, ker sodijo nekateri, da vsled rane na glavi, katero je dobil v vojni, ni povsem normalen.

—

S prihodnjim šolskim letom se bo v Kranju otvorila dekliška meščanska šola in sicer najprej s enim razredom. Sistemizira se mesto ravnateljice in potrebno število učiteljstva.

—

V Šibeniku je neke noči pogorela hiša gostilničarja Milovca. Zanimivo je, da je Milovac z ostalimi domačimi spaval in da je bil zbujen na nenavaden način. Zvečer je pustil na mizi v sosedni sobi nabit revolver. Požar, ki je nastal v gostilni, se je razširil tudi na to sobo. Ko je začela goreti miza, je revolver v kratkem razdobju počil trikrat. In tako so se zbudili Milovac in njegovi domači in le temu srečnemu naključju se imajo zahvaliti, da so ostali pri življenju.

—

Lepe poletne nedelje so v Laškem nalagali živino za izvoz. Ena krava je pobesnela, se odtrgala in ušla. Družina Posinek je bila ravno pri obedu v svoji sobi, ko je pridirjala krava — v sobo. Zažvenketali so krožniki, zaropotali stoli, družina pa v kuhinjo. Pa tudi tja jim je sledila krava, končno pa se le premislila in zdirjala na prosto, kjer so jo po dolgem trudu ukrotili in zvezali.

—

V slavonskih Komletincih se je obesil seljak Andrija Božin. Strašen umor v Narodni skupščini je nanj tako uplival, da je svojim znancem izjavil: "Jaz v taki državi nočem živeti."

—

Vrhpolje pri Vipavi zapusti v kratkem bivši zaslužni župan Ivan Lavrenčič. Prodal je že skoro vse svoje obsežno posestvo, in sicer samim domačinom.

—

Dne 22. februarja 1922 so našli blizu postale Videm-Krško ob železniškem tiru težko ranjenega železniškega poduradnika Josipa Malgaja iz Zagreba. Pokojnik je pred smrtjo izpovedal, da ga je oropal v vlaku neki neznanec in ga nato sunil iz vagona. Vzel mu je klobuk in površnik, uro z verižico in večjo vsoto gotovine. Po osmih letih se je sedaj orožništvu posrečilo najti krivca, nekega Janeza Glogovška iz Stare vasi pri Vidmu. Izročili so ga okrožnemu sodišču v Celju.

VSAK PO SVOJE

V sosedni republiki Mehiki se vračajo časi starega narodnega športa: pobijanja predsednikov.

*

V Brula, Wisconsin, kjer ribari predsednik Coolidge, kraljuje prav idilični mir. Vode ne šumljajo, veter ne šumi, ptice ne pojejo, ribe, žabe in želve molčijo in Coolidge molči.

*

Narodna prometna konferenca, ki je nedavno zborovala v Washingtonu, je odobrila ordinanco, ki med drugim tudi določa, da imajo na cestnih križiščih pešci prednost pred avtomobili. To se sliši kakor tista basen, v kateri so miši soglasno sprejele predlog, da se mački priveže zvonec na vrat, pa ga ni imel mogočni mišji rod junaka, ki bi si bil upal predlog vresničiti. Jaz bi rad vedel, kateri pešec pojde prvi na cestno križišče in pokaže, da ima prednost pred avtomobili. In če se bo prej priporočil sveti Katarini, svetemu Eliju ali pogrebniku.

*

Dva dijakona prve kristjanske cerkve v Hammondu, Indiana, sta na cerkvenih stopnicah argumentirala glede nekih dogem, in sta svoje goreče argumente podkrepila s še bolj gorečimi zaušnicami. V petek 13. julija sta bila za svojo gorečnost poslana za tri tedne na državno farmo za kaznjence Petek in 13. je pač nesrečen dan.

*

Lahov so že od nekdaj sama usta in bahanje. Kakšen "terjater" je bil radi tistega poleta na severni tečaj, ki ni bil niti prvi niti zadnji. Zračna ladja Italia, s katere so spuščali italijanske zastave in drugo ropotijo na severni tečaj, je na povratku ponesrečila. Slovani pa molče in delajo. Posebno velja to za Ruse, ki pobirajo člane ponesrečene italijanske ekspedicije z ledenih plošč, kakor, da je to nekaj samoumevnega.

*

Profesor J. R. Angell na Yale univerzi je dejal, da sta platformi obeh večjih ameriških političnih strank navaden "bunk." Časopisi so prinesli to "novico" tiskano z debelimi črkami. Da so politične platforme bunk, to sploh ni nobena novica. To ve vsak povprečen Američan, in ni treba, da bi bil profesor ali angelj.

*

V zadnjem času se opaža vedno večje število izpreobrnjencev glede prohibicije med bogataši. Glavni vzrok za to bo pač v dejstvu, da se njihove zaloge likerjev vedno bolj sušijo in jih postavnim potom ne morejo zopet napolniti. Od butlegarjev pa dobivajo blago dvomljive vrednosti po visokih cenah. Marsikateri je že oslepel ali odšel v večna lovišča vsled prave "canadske" pijače. Bogataši so bili v prvi vrsti odgovorni, da je bil sprejet 18. amendment, ker so pač mislili, da bodo njegove določbe zadele samo reveže. To je bilo sicer do gotove meje res od začetka, zdaj pa morajo tudi bogataši vživati grenke medicine svetega Volsteada. Jaz ne morem poceditи za nje niti ene krokodilove solze. Vem pa, da pravi vladar sveta je dolar in da bo kmalu prišlo do modi-

(Dalje na 2. strani).

"Nova Doba"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane 72c letno; za nečlane $1.50, za inozemstvo $2.

OFFICIAL ORGAN
of the
SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members $0.72 per year; non-members $1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Volume IV. 83 NO. 31

Pomembni dnevi.

Ko pojdejo te vrstice v tisk, bo 13, redna konvencija J. S. K. Jednote sredi svojega zasedanja. Vsako glavno zborovanje je za organizacijo velikega pomena, ker mora premotriti uspehe zadnje medkonvenčne dobe in določiti smernico delovanja v bodoče. Vse, kar na svetu živi, je podvrženo izpremembam. Novi časi prinašajo nove potrebe in nove ideje. Naloga konvencije je, da ohrani v sistemu organizacije vse, kar ji koristi in kar ji zamore koristiti v bližnji bodočnosti, in da vpelje novosti in izboljšave, kjer jih zahtevajo potrebe novih časov.

Delegati in glavni odborniki, zbrani na konvenciji, imajo različne nazore, ki temelje na izkušnjah, katere so si pridobili v različnih delih te prostrane dežele, v različnih razmerah. Iz teh različnih izkušenj in nazorov mora konvencija izbrati najboljše gradivo za pot bodočnosti. Če bi bili vsi delegati in glavni odborniki enakih misli in nazorov, konvencije sploh ne bi bilo treba, ali pa bi zbornica brez debate osvojila načrt enega svojih članov, nakar bi se razšla. Ker pa imajo zastopniki članstva na konvenciji različne izkušnje in nazore, potrebne so debate, da se pojmi izbistrijo in da se najde načrt, ki bo za skupno organizacijo najboljši, ki bo zadovoljil večino članstva.

Vsakemu posameznemu članu vsi sklepi konvencije gotovo ne bodo po godu, toda temu se ne da odpomoči. Ako ukrepi konvencije zadovoljijo večino in po najboljših možnostih zasigurajo dobro rast in napredek organizacije, je konvencija uspeh in je vredna truda in stroškov, ki so z njo v zvezi. Na vsakem zborovanju, kjer se mnenja križajo, je treba eni ali drugi stranki nekaj popustiti. Vsi doseženi uspehi, tako v življenju posameznika, kakor v življenju organizacije, so plodovi kompromisov. V vsaki skupini, naj bo velika ali majhna, se mora posameznik odreči marsičemu, da se zadovolji večino. Za dosego vsakega uspeha so potrebne žrtve.

Med članstvom J. S. K. Jednote je v zadnjih treh letih in pol vladala taka lepa sloga in harmonija, kot jo more pokazati le malokatera druga slična organizacija. Da je to v praksi izvajano bratstvo, temelječe na toleranci, organizaciji kot celoti koristilo, je najsijajnejše dokazal njen vsestranski napredek. Naša Jednota je v zadnjih treh letih in pol bolj napredovala v članstvu, financah in na ugledu, kot kdaj poprej v enakem času. Nikdar pa ni sistem kakšne ustanove tako dober, da bi ne mogel postati še boljši. Društva so poslala na konvencijo nedvomno svoje najboljše člane kot zastopnike. Z vso sigurnostjo torej lahko računamo, da bodo ti zastopniki društev imeli pred očmi poleg koristi svojih društev tudi koristi skupne organizacije. Upati smemo, da se koristi organizacije ne bodo zapostavljale na račun osebnosti in takozvane "politike." Ako znamenja ne varajo in ako bodo zastopniki na konvenciji reprezentirali naše dobro članstvo tako kot je v resnici, ni nobenega dvoma, da bodo zaključki 13. konvencije taki, da bo pot J. S. K. Jednote v bodočnosti še jasnejša in označena še z večjimi uspehi, kakor je bila dozdaj.

—o—

KONVENCIJA, RAZSTAVA, KONCERT ITD.

Menda še nikoli v zgodovini ni dobilo malo mesto Ely v severni Minnesoti med ameriškimi Slovenci toliko pozornosti in reklame, kot baš sedaj ob tridesetletnici J. S. K. Jednote in o priliki njene 13. konvencije. To je razumljivo., kajti J. S. K. Jednota je ena izmed treh največjih slovenskih podpornih organizacij ter ima temu primerno vlogo med ameriškimi Slovenci. Brez pretirane samohvale se lahko trdi tudi, da vživa organizacija dober ugled med rojaki.

O priliki konvencije J. S. K. Jednote bo v mestu Ely tudi razstava slik našega umetnika H. G. Peruška, ob enem se bo vršil koncert odličnega opernega pevca Antona Šublja. Konvencija, razstava in koncert so tri svetle točke, katerih vsaka zase bi zaslužila dober del pozornosti. V vsaki večji slovenski naselbini te dežele bivajo člani J. S. K. Jednote. Slikarju Perušku so prinesle njegove razstave med njegovimi rojaki zasluženo priznanje, katerega je bil že prej deležen med Američani. Pevec Anton Šubelj pa ni je na mah osvojil srca ameriških Slovencev, kjerkoli je nastopil med njimi. To se bo nedvomno zgodilo tudi v Minnesoti.

Skoro vsi slovenski listi v Ameriki so posvetili več ali manj prostora goriomenjenim trem točkam, namreč konvenciji J. S. K. Jednote, Peruškovi razstavi slik in koncertu A. Šublja. Isto velja za list "Cleveland Journal," katerega izdaja v angleškem jeziku Ameriško-Jugoslovanska tiskovna družba v Clevelandu. V splošnem so vsi članki in komentarji gori omenjenih listov, tikajoči se konvencije, razstave in koncerta, pisani v simpatičnem tonu. To je vredno, da se v uradnem glasilu J. S. K. Jednote zabeleži z zadovoljstvom in priznanjem.

OBISKI

V petek 27. julija popoldne so se oglasili v uredništvu Nove Dobe sobrati: John Jurkas iz New Yorka, Frank Gregorin in Frank Masle iz Little Falls, N. Y. in Valentin Dagarin iz East Palestine, Ohio. Prvi je prišel na obisk k svojim sorodnikom v Cleveland, drugi trije pa so se oglasili gredoč, potujoči na konvencijo v Ely, Minnesota.

—o—

MODERNI SAMARIJAN

(Nadaljevanje iz 1. strani)

drapanem Fordu, kakšnih petnajst milj na uro. Ko je zagledal blatnega trempa ob cesti, je ustavil, in ga vprašal, če je bolan ali pijan. Mož je odgovoril, da je bolan. "Če je tako," je dejal mladi mož, "potegnil te bom do bolnišnice." Pa je "trempa" nekoliko očistil blata, mu pomagal v zadnji sedež in ga zavil v staro plahto, da bi ga ne zeblo. Med potoma mu je Demilt povedal o svojem eksperimentu, mladi voznik se je malo čudil, in mu je na njegovo željo dovolil izstopiti v prvi mestni garaži.

Stari, verni Demilt je bil ves srečen, ko se je prepričal, da tudi pokvarjeni moderni svet še ni zadušil vseh usmiljenih Samarijanov. V par dneh je vse mestece govorilo o Demiltovem eksperimentu. Nekateri someščani so se muzali, drugi so se nekoliko norčevali z njega, mož je bil pa kljub temu srečen, ker se je biblijska prilika tako lepo ponovila. Par dni nato pa so ga poklicali v bolnišnico. Zdravniki so ga natančno izprašali o celi zgodbi, nakar so se zaprli v posebno sobo k posvetovanju. Posledica tega posvetovanja je bila, da so Demilta poslali začasno na opazovalnico za slaboumne. Mož je sicer protestiral, pa ni nič izdalo. Kakšen bo uspeh opazovanja bo pa pokazala bodočnost. Iskanje usmiljenih Samarijanov se je za Demilta vsaj za enkrat zelo prozajično končalo.

—o—

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje iz 1. strani)

fikacije, če bodo zanjo glasovali v milijonskih armadah.

*

Mi ameriški Slovenci se včasi na vso moč prizadevamo posloveniti kakšne ameriške izraze. To se meni zdi nesmiselno, ker iz tega nastanejo včasi take spakedranke, da so vredne krvavih solz. Mi enostavno nimamo pravega izraza za cowboy, pie, steak, pineapple, mockingbird, homestead, piknik (picnic) itd. V Sloveniji so postali v tem oziru bolj pametni. Te dni sem čital v nekem ljubljanskem dnevniku sledečo vest: "Piknik rezervnih oficirjev, se bo vršil na Vidov dan popoldne." Torej, kdor ima čas in denar gre lahko tudi v Slovenijo na piknik!

*

Novi jugoslovanski ministrski predsednik je general Hadžič. Kot vojak bo vedel, da rekrutom ni varno dati strelnega orožja v roke, in če že morajo narodni poslanci nositi gromske pištole seboj, jih bo vsaj oskrbel s slepimi naboji. Morda tudi ne bi bilo napačno, če bi Narodna skupščina zborovala kar na vojaškem vežbališču, medtem ko bi narodna vojska manevrirala okoli s strojnicami in kanoni. . .

*

Svet postaja vedno bolj nevaren za demokracijo. V Oroville, Cal., so imele ženske te dni kontest za metanje kuhinjskih valjcev. Prvo darilo je dobila Mrs. Maud McElroy, ki je to nevarno žensko orožje zadigala 100 čevljev daleč. V Californiji torej moški ni varen pred žensko niti če je sto čevljev oddaljen. Zdi se pa, da v tem oziru ni dosti drugače tudi v drugih državah.

*

V Evropi žive generali samo za vojno, v Ameriki pa jih znamo porabiti tudi v koristnejših poklicih, kadar imajo čas. General Wood je na primer predsednik velike Sears-Roebuck trgovine, ki je imela v pretečenem letu tristo milijonov dolarjev prometa.

*

Ameriški politiki že brusijo handžarje in jatagane in kujejo smrtonosne govorance za veliki volilni pokolj v jeseni. Predsednik Coolidge pa se jim v pest smeje, ker je zakopal bojno sekiro v gozdovih našega severa, in lovi ribe v Wisconsinu.

*

S prvim slučajem konjske tatvine v petindvajsetih letih poslovanja je imelo opraviti sodišče v Rockfordu, Ill. Neki Art Carlson je ukradel konja, ga prodal za deset dolarjev in za to svoto je kupil dva kvorta munšajna. Zanimivo pri tem je dejstvo, da se v tistih krajih munšajn navadno imenuje "bela mula."

*

Hooverju bodo šele 11. avgusta oficijelno povedali, da ga je republikanska narodna konvencija imenovala predsedniškim kandidatom. Jaz ne razumem, zakaj ga puste toliko časa v negotovosti, posebno v teh vročih poletnih dneh. Kdaj že mi to vemo!

A. J. T.

DOPISI

S pota.

Dne 24. julija je bil na Ely, Minn., jako lep pogreb, ko smo položili k večnemu počitku komaj 20 let starega J. Plutha, člana društva št. 1 J. S. K. Jednote. Pokojni je vozil turiste jo jezeru in tam zavozil v vrtitinec, kjer se je čoln zvrnil. Potniki so se rešili, Pluth pa je utonil. Udeležba pri pogrebu je bila številna, kajti poleg Slovencev se je istega udeležilo tudi mnogo drugorodcev. Njegovo gomilo je pokrilo mnogo krasnih vencev, med njimi tudi venec mladinskega oddelka društva št. 1 J. S. K. Jednote. — Bodi mu lahka gruda, družini pa iskreno sožalje!

Matija Pogorelc.

Johnstown, Pa.

Članstvo društva Planinski Raj, št. 172 J. S. K. Jednote opozarjam, da se vsi, brez izjeme udeležite seje, ki se vrši dne 5. avgusta.

Ta seja bo zelo važna, radi piknika, ki se je vršil meseca julija.

Torej vsi na sejo, brez izjeme.

John Nachtigal, tajnik.

Bridgeville, Pa.

NOVA DOBA

Staro sčasoma vse mine,
misel nova v glavo šine.
Mnogo dobrega in zla
z duhom časa se konča.

Delo naše ni končano,
pač pa slavje praznovano:
dolgih tridesetih let
kar se je razvil nje cvet.

Jugoslovanska ta jednota
mnogim bila je dobrota,
solze jim sušila je
in pomoč delila je.

Nova doba je pričetek,
vsega dobrega posnetek,
kar dozdaj minilo je,
vzgled napredku bodi vse.

Potov dosti mi poznamo,
pa le en'ga pripoznamo:
V desno, v levo bistro glej,
sredno hodi pot naprej!

Nova doba, mlado dete,
zbira naj najlepše cvete
kjer v naroda njivi zlati
jih goji Jednota — mati.

Živi dična ti Jednota,
svetla vsa so tvoja pota,
brišeš solze, tešiš glad,
ljubav bratska je tvoj sad!

R. Pleteršek.

IZ URADA GL. TAJNIKA

Izpremembe v članstvu za mesec junij 1928

Nadaljevanje iz št. 30.

Društvo št. 128. — Zopet sprejeta: Pauline Misieviez, 26274. Suspendiran: Leopold Rosandich, 27534.

Društvo št. 129. — Suspendirana: Katherine Kosnitch, 27350. Prestopila k društvu št. 128: Mary Ropotar, 18569.

Društvo št. 130. — Pristopili: Frank Juvan, 28977; Mary Mersek, 28978.

Društvo št. 131. — Suspendirane: Johanna Trunkel, 25941; Mary Trunkel, 25940.

Društvo št. 132. — Zopet sprejeti: Dragotin Mussokato, 23820; Mary Skube, 27211; Mary Petek, 16230. Suspendirani: James Robic, 23821; Antonia Strlekar, 24865.

Društvo št. 133. — Suspendirane: Mary Klancher, 24773; Apolonija Kern, 22093; Mary Nikich, 27949; Mary Jakel, 28451. Prestopila k društvu št. 20: Mary Maurin, 23430; k društvu št. 174: Mary Strah, 21332.

Društvo št. 135. — Zopet sprejet: Frank Kruselj, 25018.

Društvo št. 137. — Pristopila: Caroline Ausec, 29007.

Društvo št. 139. — Pristopil: Ralph Grahek, 28935. Suspendirani: Math Evatz, 24005; Susie Evatz, 24034; Helen Evatz, 27768.

Društvo št. 140. — Pristopili: George Stajduhar, 28981; George Stajduhar, Jr. 28979; Anne Jakovich, 28980; Mary Scruby, 28912. Zopet sprejet: Peter Grubac, 28399.

Društvo št. 142. — Pristopil: Sid Huot, 28913. Suspendiran: George Kosanovich, 28298.

Društvo št. 144. — Pristopili: Joseph G. Rom, 28914; Tony Milosevich, 28915. Zopet sprejeti: Mike Maierle, 11988; Anna Maierle, 21291; George Stimac, 26050. Suspendiran: Rudolf Rozich, 22058.

Društvo št. 148. — Suspendirana: Amelia Skare, 27073.

Društvo št. 149. — Pristopili: Justin Martincic, 28916; Louise Kramjar, 28917. Suspendiran: Matt Ahacic, 25614. Prestopili k društvu št. 144: Jacob Kapel, 26913; Frances Kapel, 26969.

Društvo št. 150. — Zopet sprejeta: Barbara Govednik, 18981. Suspendirana: Paulina Perkovic, 24687.

Društvo št. 154. — Pristopil: Joe Mauric, 28982.

Društvo št. 156. — Prestopil k društvu št. 82: Mike Kokot, 16556.

Društvo št. 157. — Suspendiran: Frank Lukek, 25211.

Društvo št. 158. — Pristopili: John Lucijan, 28986; Martin Zeleznik, 28983; Jakob Volc, 28984; John Jakse 28985.

Društvo št. 161. — Pristopila: Barbara Zupancic, 29008. Suspendirani: Frank Galicic, 25371; Amelia Galicic, 25370.

Društvo št. 162. — Pristopil: John Verhonik, 28987.

Društvo št. 163. — Prestopil k društvu št. 37: Tony Saftic, 25785.

Društvo št. 165. — Pristopil: Dragomir Gacesa, 29009. Suspendirani: John Nalepka, 28804; Frank Nalepka, 28901. Prestopil k društvu št. 101: John Tomsic, 23999.

Društvo št. 167. — Prestopil k društvu št. 39: Frank Bolle, 5411.

Društvo št. 169. — Pristopil: John Oleksa, B251.

Društvo št. 171. — Pristopil: Steve Radjanovic, 28988. Zopet sprejeti: Frank Mavretic, 26834; Dora Mavretic, 26833. Suspendirani: Joseph Poropat, 26974; Frank Ribaric, 26841; Sam Mandic, 26236; Katherine Savel, B143.

Društvo št. 174. — Pristopil: Ivan Lucich, 28918. Zopet sprejeta: Mary Popovich, 26892. Suspendirana: Mary Heglar, 26927. Prestopil k društvu št. 4: John Jereb, 26558. Prestopila k društvu št. 108: Anna Zaubi, 20681.

Društvo št. 176. — Pristopili: Frank Chekada, 29010; George E. Brozovich, 28919.

Društvo št. 179. — Suspendiran: Luka Pavich, 28410.

Društvo št. 180. — Pristopila: Jeanette Perdan, 29041. Zopet sprejeti: Rose Celesnik, 27900; Frank Unetich, 27901; Agnes Knaus, 27225; Mary Unetich, B138. Suspendirani: Mary Intihar, 27221; Jim Marincic, 27228; John Trhlen, B137.

Društvo št. 182. — Pristopile: Katherine Pavlakovic, 28920; Rose Wajeska, 28921. Zopet sprejeta: Anna Zlacki, 27862.

Društvo št. 184. — Zopet sprejeti: Joseph Dergantz, 27720; Tony Dergantz, 27721.

Društvo št. 185. — Suspendirani: Jela Peretin, 28301; Frank Peretin, 28300.

Društvo št. 186. — Zopet sprejeti: Louis Somrak, 27875; Jane Malovac, 28517. Suspendirani: Frank Kausek, 27867; Frank Zibert, 28518. .

Društvo št. 187. — Pristopila: Jennie Tomsic, 28989.

Društvo št. 188. — Zopet sprejeta: Frances Baraga, 28014. Suspendirani: John Modic, 28025; John Rutar, 28027; Stanley Zupancic, 28028; Anthony Fortuna, 28171; Josephine Baraga, 28539; George Belehar, 28882; John Nahtigal, 28883; Joe Struna, 28886; Robert Thompson, 28884.

Društvo št. 190. — Pristopila: Manda Dugan, 28936.

Društvo št. 191. — Pristopili: Joe Samsa, 28990; Frank Grzina, 29011.

Društvo št. 192. — Pristopil: Anthony F. Zallar, B252.

Joseph Pishler.

—o—

IZ URADA GL. TAJNIKA

Novopristopli člani mlad. oddelka

Nadaljevanje iz št. 29.

Društvo št. 81. — Michael Berilla, 9869; Joseph Barilla, 9871; Richard A. Fayfar, 9873; Jack R. Fayfar, 9874.

Društvo št. 83. — Lawrence Pintar, 9743; George Radakovich, 10124; Steve Radakovich, 10125; Lubica Radakovich, 10126; Mike Radakovich, 10127; Milka Radakovich, 10128; Nikola Radakovich, 10129; John Tavchar, 10130; Pavla Taucher, 10131.

Društvo št. 84. — Olga A. Slavec, 9744; Violet Tatar, 9761; Thomas Tatar, 9762; Robert Tatar, 9763; Anna Malovich, 9815; Mary Ann Malovich, 9816; Helen Malovich, 9817; Mary Fabec, 10238; Stella Tomsich, 10368; William Tomsich, 10369; Josephine Tomsich, 10370; Elizabeth Tomsich, 10371; Edward Tomsich, 10372.

Društvo št. 85. — Alfred Praznik, 10239; William Praznik, 10240; Julia Praznik, 10241; Alice Bradach, 10242; Margaret Bradach, 10243; Molly Beloy, 10244; Charles Beloy, 10245; William Beloy, 10246; Frank Beloy, 10247; Mary Beloy, 10248; Mishmash, 10249; Mishmash, 10250; Mishmash, 10251; Mary Kocjan, 10252; Rudolf Kocjan, 10253; Anna Kocjan, 10254; Joseph Kocjan, 10255; Frank Kocjan, 10256; Rudolph Orazem, 10257; Louis Orazem, 10258.

Društvo št. 87. — Anna Petrovich, 10307; Anna Skerjanc, 10308; Katarina Petrovich, 10309; Albert Skubic, 10310; Mary Ann Sampson, 10311; Charles Sampson, 10312; Anna Sampson, 10313; Agnes Laushin, 10314; Frane Dedic, 10315; Andija Beg, 10316; Ivan Beg, 10317.

Društvo št. 88. — Charles D. Ratkovich, 9875; William Ratkovich, 9876; Jerry Kosovich, 9877; Lillian Cebull, 9878; Edward Cebull, 9879; Josephine Cebull, 9880; Rudolf Puhek, 9998; William J. Kambich, 9999, Frank S. Kambich, 10000; Alberta Lenart, 10001.

Društvo št. 89. — Mirko Pavlin, 9915; Henry Zuzek, 9916; Leopolda Stavanja, 9917; Philip Sever, 9918.

Društvo št. 92. — Florence F. Suligoj, 9745; Raymond Smaid, 9764.

Društvo št. 94. — Edward Zeleznik, 10002; Stanley Zeleznik, 10003; Edward Koncan, 10004; Anton Koncan, 10005; John Grum, 10006; Julia Koncan, 10007; George Grom, 10008; Georgia Grom, 10009; Joseph Birtic, 10010; Edward Birtich, 10011; Sylvia Birtic, 10012; Fred Birtic, 10013; Elsie Birtic, 10014; Peter Camernik, 10015; Jennie Camernik, 10016; Rosie Camernik, 10017; Raymond Podboy, 10018; Frances Mausar, 10019; Frank Mivshek, 10020; John Mivshek, 10021; Annie Mivshek, 10022; Albert Mivshek, 10023; Herman Mivshek,

(Dalje na 3. strani).

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: ANTON ZBAŠNIK, 4905 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 East 32nd St., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, 416 East Camp St., Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412—12th Ave., E. Duluth, Minnesota.
Vrhovni zdravnik: Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant Street at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

Predsednik: RUDOLPH PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
1. nadzornik: FRANK ŠKRABEC, 2418 So. 12th St., Omaha, Neb.
2. nadzornik: JOSEPH A. MERTEL, Box 1107, Ely, Minn.

Porotni odbor:

Predsednik: ANTON KOCHEVAR, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
1. porotnik: LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
2. porotnik: LOUIS RUDMAN, 1013 Hartley Rd., Cleveland, O.
3. porotnik: JOSEPH PLAUTZ, 432—7th St., Calumet, Mich.
4. porotnik: FRANK KAČAR, 1231 Addison Rd., Cleveland, O.

Jednotino uradno glasilo:
NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Urednik in upravnik: A. J. TERBOVEC.

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Dopisi, društvena naznanila, oglasi, naročnina nečlanov in izpremembe naslovov naj se pošiljajo na: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

VOPRISTOPLI ČLANI
MLADINSKI ODDELEK)

(Nadaljevanje iz 2. strani)

24; Victor Steblay, 10132; nk Steblay, 10133; Emma blay, 10134.

Društvo št. 99. — John Ko- 10143; Anna Skvarca, 44; Frank Skvarca, 10145; let S. Dolenc, 10146; Chas. Dolenc, 10147; Joseph J. enc, 10148; Evelyn R. Do- 10149; Frank M. Dolenc, 50; Pavlina Koritnik, 51; Rose Matjas, 10152; A. Ambrozic, 10318.

Društvo št. 101. — Minnie sovnik, 10135; Agnes Klo- 10136; Pavlina Klobas, 37; Albert Kos, 10138; line Sedmak, 10139; John mak, 10140; Johanna Sed- 10141; Wilma Sedmak, 42; Martha Malasovich, 95; Irene May Verant, 96.

Društvo št. 104. — Alice Pri- ich, 10154; Martin Tomich, 55; Rudolf Tomich, 10156; e Mladic, 10157; Margaret adic, 10158; Wiliam Mla- 10159; Anna Mihotz, 60.

Društvo št. 106. — Justina hnich, 9765; Mildred Mah- 9766; Frances Mahnich, 7; Julia Mahnich, 9768; y Mahnich, 9769; Edith hnich, 9770; Robert H. Je- 10025; Victor Zadel, 26; Frank Gruden, 10027; nces Gruden, 10028; Anna ic, 10029; William Kosa- 10030; Frank Kosanik, 31; Anna Slugar, 10161; a Slugar, 10162; Margie ar, 10163.

Društvo št. 107. — Mary T. 10265; Fred Antoncich, 59; John Snyder, 10260; e Snyder, 10261; Jennie 10262; Max Stark, 63; Caroline M. Carr, 64.

Društvo št. 110. — Frank rajšek, 9791; Mary An- 9792; John Anzelc, 9793; Anzelc, 9794; Frank An- 9795.

Društvo št. 111. — Pauline rankovich, 10164; Karoli- Matekel, 10165; Mary Ma- el, 10166; Joseph Matekel, 67; William Van Houten, 68; Johanna Van Houten, 69; John Van Houten, 70; Dorothy Kuss, 10171; rgaret Blatnik, 10172, John ss, 10173; Margaret orn, 10174; Andrew Oko- 10175; John Hren, 10176; line Hren, 10177; Joseph n, 10178.

Društvo št. 112. — Martin ich, 9919; Frank Ribich, 20; John Russ, 9921; Jessie rtinich, 9922; Vidi Musec, 23; John Musec, 9924; Ig- Musec, 9925; Olga Shirt- 9926; Joe Shirtza, 9927.

Društvo št. 116. — Mildred mozic, 10266; Ursula Polh, 267; Mary Polh, 10268; ry Primozic, 10269; Andrey Santel, 10270; Margaret J. tel, 10271; Frank Podob- 10373.

Društvo št. 118. — Joseph alovich, 9796; John Malo- 9797; Mary Malovich, 98; Elizabeth Malovich, 99; Maks Malovich, 9800; nie Malovich, 9801; Doro- M. Susanj, 10032; John kleva, 10374.

Društvo št. 119. — Margaret arilla, 9870; Anna Barilla, 72; Marie Fayfar, 10292; rgaret Fayfar, 10293; Ger- de Fayfar, 10294.

Društvo št. 120. — Mary Ba- 9771; John Bolka, 9772; nry Kalan, 9928; Molly Ko- c, 10375; John Korosec, 76.

Društvo št. 121. — John Du- 10056.

Društvo št. 122. — Ernest rivec, 10272; Frances Krivec, 73; Mary Krivec, 10274; nie Krivec, 10275; Charles rivec, 10276; Frank Krivec, 77; Frank Urbanja, 10278; Urbanja, 10279; Edward lack, 10280; Emma Selack, 10281; Steve Selack, 10282; Louis Rink, 10283.

Društvo št. 123. — Antonette A. Debelak, 9773, John C. Debelak, 9774; Josephine M. Debelak, 9775; Mary J. Radinovich, 9776; Milka Delich, 9777; Sophie Delich, 9778; Charlie J. Puchreiter, 9779, Joseph Prpich, 9881; Danica Prpich, 9882.

Društvo št. 124. — Edward Struna, 10297; Henry Struna, 10298; Mary Vogric, 10335; Olga Vogric, 10336; Milka Vogric, 10337.

Društvo št. 127. — Frances Zoker, 9780; Paul Zoker, 9781; Albert Skulj, 9782; Andy Skulj, 9783; Mary Skulj, 9784; Rudolf Skulj, 9785; Evelyn Meyer, 9786.

Društvo št. 130. — Vincent Juvan, 9802; Mary Dornik, 9803.

Društvo št. 132. — Mary Svetin, 9746; Marian Godec, 9787.

Društvo št. 133. — Gertrude Tusar, 10057; Leone Debelak, 10058; John Fenda, 10059; Angela Fenda, 10060; Frances Fenda, 10061; Annie Press, 10062; Betty Press, 10063; Mary Press, 10064; Dolores E. Muhvich, 10065; Mary F. Muhvich, 10066; Mary Mihelich, 10067; Sophie Mihelich, 10068; Mary Tomsich, 10069; Annie Tomsich, 10070; Elizabeth Lopp, 10338.

Društvo št. 134. — Fred Taucher, 10339; Raymond Taucher, 10340; Elsie Taucher, 10341; Leonard Taucher, 10342; Gertrude Taucher, 10343; Anton Taucher, 10344.

Društvo št. 135. — Vadislav Bozic, 10179; Nikolaj Bozic, 10180; Jovan Bozic, 10181; Katarina Bozic, 10182; John Bozic, 10183.

Društvo št. 136. — Jennie Ljubelsek, 8893; Mollie Ljubelsek, 9884; Stanley Susa, 9885; Jennie Susa, 9886; Anna Susa, 9887.

Društvo št. 139. — Mary Metesh, 9818.

Društvo št. 140. — Kristina H. Kos, 9804; Frances M. Kos, 9805; Olga A. Kos, 9806; Albert Stajduhar, 9807; Slavko Stajduhar, 9808; Mary Stajduhar, 9809; Walter Oleskovich, 9810; Leo Oleskovich, 9811; Viola Oleskovich, 9812; Jim Oleskovich, Jr. 9813; Tony A. Oleskovich, 9814.

Društvo št. 142. — Eberhadt G. Petrovcic, 10184; Rose Frankovich, 10185; Mary Frankovcih, 10186; Helena Frankovich, 10187; Steve Frankovich, 10188.

Društvo št. 143. — Frank Urankar, 9819; Amalia Kirn, 9820; William Kirn, 9821; Mary Kiran, 9822; Stanislav Kirn, 9823; Josephine Kirn, 9824.

Društvo št. 145. — Amalija Zorman, 10377; Edward Slatkovich, 10378; Jennie Zorman, 10379; Edward Cebron, 10380.

Društvo št. 147. — Helen Slanovich, 10071; Emma Slanovich, 10072; Dorothy J. Slanovich, 10073; Matheus Slanovich, 10074; Alice Jankovich, 10075.

Društvo št. 148. — Lillian Resnik, 10076; Margaret Mrvar, 10077; Tony Fifolt, 10078; Frank Mikec, 10079.

Društvo št. 149. — Justin Martinchich, 9747; Mary L. Kramjar, 9748; Agnes Progar, 9788; Jennie Retzel, 9789; Sophie Retzel, 9790; Mildred Tratar, 9825; Frank Marusic, 9826.

Društvo št. 152. — August Cukjati, 9929; Richard Gorentz, 9930; Mary Cukjati, 9931; Frances Gorentz, 9932; Edward Riffel, 10080; Vilma Riffel, 10081; Annie Riffel, 10082; Josephine Riffel, 10083; Helen Riffel, 10084; Rudolf Riffel, 10085; Frank Riffel, 10086; Lorence Ramage, 10087; Marcella B. Kramar, 10088; Robert C. Vehar, 10089.

Društvo št. 154. — Anna Arch, 10345; Tony Arch, 10346; Vinko Arch, 10347.

Društvo št. 155. — Walter Bartusek, 10090; Anna McKay, 10091; Emilia Glogovsek, 10092.

Društvo št. 157. — Anton G. Shetina, 10093.

Društvo št. 158. — Ludmila Juvan, 10094; Emma Juvan, 10095; Bertha Juvan, 10096; Anna Ruplanski, 10097; Joseph Ruplanski, 10098; Helena Ruplanski, 10099; Edmund Hartweger, 10100; Anton Gerdanc, 10101; Erwin Hartweger, 10102; Johana Gerdanc, 10103; Martin Gerdanc, 10104; Emil Juvan, 10105; Joe Maley, 10106; Mary Leskovsek, 10107.

Društvo št. 162. — Marjorie Bellack, 9933; Rudolf Prijatel, 9934, Mary Prijatel, 9935; Frances Prijatel, 9936; Joe Prijatel, 9937; Mary Mantel, 9938; Rose Mantel, 9939; Rudolf Mlachnik, 9940; Sophie Mlachnik, 9941.

Društvo št. 167. — Tony Bernik, 9942; Fresse Strmetz, 9943; Agnes Strmetz, 9944; Katherine M. Strmetz, 9945.

Društvo št. 168. — John Fircek, 10348; Annie Millarich, 10349; Angelina Millarich, 10350; Elizabeth Mutz, 10351; Adoline Mutz, 10352; Frank Breznik, 10353; Albert Breznik, 10354; Mary Breznik, 10355; Tony Plese, 10356; John Plese, 10357; Mary Potocnik, 10358; Elise Oblak, 10359; Loraine Oblack, 10360; Angeliana Fircik, 10361; Jane Fircik, 10362.

Društvo št. 169. — Julia Markovich, 9827.

Društvo št. 170. — Frank Vidmar, 10033; Matilda Vidmar, 10034; William Krosel, 10035; Mary Krosel, 10036.

Društvo št. 172. — Frances Kraintz, 10189; Leon Kraintz, 10190; Eugene Kraintz, 10191; Dorothy Vauter, 10192.

Društvo št. 174. — John Paulich, 9946; Frank Kramer, 9947; Steve Malcovich, 9948; Amelia Glavan, 9949; Frank Spicko, 9950; Mary Spicko, 9951.

Joseph Pishler.

—o—

NAZNANILO IN ZAHVALA

Žalostnih src sporočamo sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nam je nemila smrt ugrabila ljubljenega soproga, oziroma očeta

Frank-a Benchich-a

na dan 31. maja 1928. Pokojnik je bil rojen leta 1865 v Črnomlju na Dolenjskem. V Ameriki je bival celih 45 let, in sicer 39 let v Calumetu, Mich., pred šestimi leti pa se je preselil v Milwaukee, Wis., kjer si je preskrbel novi dom, katerega pa žal ni dolgo užival. Pogreb se je vršil po katoliških obredih iz cerkve sv. Janeza dne 4. junija. Mnogoštevilno občinstvo je izkazalo pokojniku zadnjo čast. Dolžnost nas veže, da se zahvalimo Rev. M. Pakižu za govor o priliki pogreba in za obiske v bolezni, ki je trajala 17 mesecev. Hvala dalje F. Ermencu za tako lepo urejen sprevod. Iskrena hvala darovalcem vencev, katerih je toliko število, da bi vzelo preveč prostora, če bi hoteli vse našteti. Hvala dalje vsem onim, ki so darovali za maše zadušnice in vsem, ki so blagega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Tem potom se lepo zahvaljujemo za hitro izplačano smrtnino društvu sv. Cirila in Metoda, št. 9 J. S. K. Jednote ($1000); društvu sv. Jožefa, št. 103 K. S. K. J. ($1000); društvu sv. Družine ($500) in Palmolive Co. za $1000.

Ti pa dragi, nepozabni soprog in oče, počivaj v miru in lahka Ti bodi ameriška zemlja.

Žalujoči ostali: Mary Benchich, rojena Bano, vdova; Florence in Bertha Benchich, Emily La Parle, Frances Sunn, Anna Peck, Mamie Schulak, Angela Pishkur, Josephine Weiss, hčere; Henry in Frank Benchich, sina.

Milwaukee, Wis., dne 14. julija 1928.

V SPOMIN

prve obletnice smrti našega ljubljenega, nikdar pozabljenega sina in brata

Rudolpha Krese

Leto dni je že minilo,
v večnost trajno je zašlo,
odkar pogrešamo Te, dragi,
in žalujemo hudo.

Šele zdaj prav vsi spoznamo,
Kaj da bil si vse nam Ti,
kruta smrt Te nam je vzela,
srce se nam žalosti.

Žalujoči ostali: Marija Krese, mati; Lawrence, brat; Mary, Elizabeth in Helen, sestre.

Pittsburgh, Pa.

—o—

BISERI IN ŠKOLJKE

Spisal Jože Ambrožič).

Počasi, kakor brez cilja, sem hodil po edini trgovski in obenem glavni cesti malega ameriškega mesta. Koledar je naznanjal, da bo drugi dan velikonočna nedelja, zato je bila cesta malo bolj obljudena, kakor po navadi ob sobotah.

Z mano vred in mimo mene je hitela pestra kozmopolitanska slika množice. Kaj so turški bazarji, nemška letovišča ali latinske obali z kozmopolitiko, proti majhnemu industrijalnemu mestu ameriškega vzhoda?

Mimo mene je šel plavolasi, bledolični Poljak s svojo ženo, oblečeno v kričiče barve; na njegovi suknji je bil še pripet "biček" v podobi križa od zadnje cvetne nedelje. Oba sta nosila v košaricah piruhe za prihodnji dan.

Nasproti je prišel črnooki Italijan, tudi z ženo in deco, ki se je ločila od zamorcev samo po mehkih laseh. Ona je bila že v zadnjih tednih nosečnosti in še vedno v istem krilu, kakor ga je imela menda pri poroki v solnčni Italiji. Ustavila sta se pred vsako prodajalno in se prepirala. Zakaj? Kdo jih je razumel!

Potomci Atile so korakali bolj dostojanstveno, kadeči iz dolgih lončenih pip, ter se ustavljali le pred trgovinami, kjer so bili v oknu izloženi težko okovani čevlji. Semintam so se ustavili v krogu in zaprli ves hodnik.

Bradati Rusi, s kapami, podobni ameriški reševalni armadi. Nemci z brkami "Es ist erreicht." Sinovi mojega naroda, s povešenimi krajci na klobukih, hodeči ali stoječi v pozah, kakor pred cerkvijo po deseti maši. Ako je stanoval kje v bližini mesta, si ga takoj spoznal, ako je žganjekuh. Naselbine v bližini mesta niso imele plina, in čepeti vedno v kleti pri ognju prinese na obraz nekak ciganski izraz.

Med to pestro množico sem ga ugledal. Šel je po sredi ceste ter se umikal, sedaj na levo, sedaj na desno pred avtomobili. Sošolca sva bila in dasi so leta pretekla, sem ga takoj spoznal po njegovih velikih, sanjavih očeh. Da pa ne more biti še dolgo v Ameriki, pričalo mi je to, ker je hodil po sredi ceste.

"Ivan!" sem ga zaklical na glas, da so se mimoidoči ozrli v me.

Ozrl se je, kakor človek, ki sliši svoje ime, pa ne vé, da-li je on. Ozre se pa vseeno malomarno. Izpoznal me je in oči so se mu zaiskrile. Ko je skočil še trikrat pred drvečimi avtomobili, je srečno prijadral do mene na obcestni tlak.

"Kaj pa ti delaš v Ameriki?" se mu začudim in mu sežem v roko.

"Čudna so pota usode," pravi s prisiljenim nasmehom, in njegova roka se v moji mrzlično trese.

Pogledam mu bližje v obraz in vidim, da mu trepeta vsaka mišica v njem. — "Pojdiva," pravim, in se pomešava med množico.

Proti koncu mesta izpregovori: "Srečen sem, da sem te srečal," in v njegovem glasu je plavala odkritosrčnost. Pripovedoval mi je spotoma, da dela v bližnjem premogorovu, tam, kjer stanuje, jih je pa toliko, kakor svoj čas dijakov pri debeli Franci na Bregu.

Ko sva nekaj časa sedela na prevrnjenih škafih v kleti, pripovedoval mi je male izpremembe, ki so se završile za časa moje odsotnosti v naši vasi. Ko mu je vino iz ohijske katavbe, katero je najmočnejše spomladi, pognalo dve rdeči lisi na obraz, ga vprašam:

"Pa kako je to, da si vendar ti prišel v Ameriko, sin večnega župana in najbogatejšega kmeta v vasi?"

Nasmehne se nalahno in zvrne kupo z vinom.

Natočim mu drugo in pristavim: "Pij, alkohol vzbuja fantazijo."

"Ni res," pravi, "in vino veritas. Povem ti vse po pravici."

"Si že bil katerikrat pri konjedercu v Kačji grapi?" me vpraša nanagloma.

"Že nikoli," mu odvrnem, "samo to vem, da je nekako uro hoda od nas v knežjem gozdu."

"Kakor veš, je moj oče dolgo vrsto let župan in še bo. Kmalu potem, ko si ti odšel v Ameriko, je prišel k nam za občinskega tajnika neki mlad fant in se zagledal v mojo mlajšo sestro. Jaz sem vedel vse, ali reči si nisem upal ničesar, ker sem poznal jezo svojega očeta. Imel sem to sestro najrajši izmed vseh. No, neki dan ju je oče zalotil skupaj in pretepel tajnika in njo. Tajnik je še tisto noč izginil, za par dni pa sestra. Oče ni poizvedoval za njo nič, toda leto in dan zatem, so jo prignali po odgonu domov. To je bila sramota za našo hišo v občini, kjer je oče županil že nad dvajset let.

"Ubil bi jo bil tisti dan, da jo nisva jaz in mati branila. Pa saj jo je bilo že tako samo kost in koža; imela je jetiko, in to menda v zadnjem štadiju. Spravili smo jo v izbo pod streho, jaz in mati sva ji stregla. Prekladal sem jo po postelji in ji izpolnil vedno vsako željo. Te so bile včasi jako čudne. Zaželela si je, da bi jedla vrabce, pa sem jih nalovil. 'Kar take, cele bi hrustala,' je rekla. A ko sem jih prinesel, se jih ni dotaknila. In tako je bilo vsaki dan kaj.

"Poleg tega ji je svetovala vsaka žena, ki jo je obiskala, kakšna zdravila. Nabiral sem različne rože, in ko je končno neka soseda svetovala pasjo mast, me je naprosila, naj grem h konjederki, ki je zdravila ljudi. Odšel sem drugi dan zarana, in tedaj se začenja moj roman."

Izpraznil je zopet kupo vina, pridržal vzdih in nadaljeval;

"Izmed vseh predmetov v šoli sem najbolj ljubil naravoslovje in prepričan sem, da je spomladi srce bolj dostopno ljubezni, kakor v katerem drugem letnem času.

"Lepo jutro je bilo, ko sem se napotil v knežji gozd v Kačjo grapo h konjederčevim. Dren je bil že v cvetju. Kostanji, hrasti in bukve so držale svoje liste še v brstju, podobnim malim čopičem. Samo še en poljub pomladne vesne, prihajajoče v pramenih jutranjega solnca, in čopiči se bodo razpustili in gozd bo zelen.

"Ob potu v grmovju je pel kos in kratkočasil samico v gnezdu. Koncem veje se je trudil rumeni kobilar, da pritrdi z ličjem gnezdo, v katerem mu bo pomladni zefir zibal mladiče, ko jim bo on pel uspavanko. Po vseh gozdnih tokavah je vrvelo življenje. Po tleh so cvetele prve cvetlice; zvončki v tisočih, kakor da bi zvonili svatbam, ki se vrše v gozdu na pomlad.

"Pridem vrh hriba, odkoder se je videlo globoko v Kačjo grapo, z napol podrtim poslopjem ob malem potočku, ki je bilo last konjederca ter obdano kroginkrog z gozdom. Odrezano je bilo popolnoma od ostalega sveta, in spomnil sem se nehote na 'Valadinko' v povesti 'Z ognjem in mečem,' ko je šel Zagloba k Horpini po Heleno.

"Ko sem se bližal poslopju, me je sprejelo lajanje psov. Dva psa volčjaka sta se trgala na verigi, iz hleva je gledalo nekaj človeku podobnega, menda je bil hlapec. Pa saj veš, kakšne vrste ljudje gredo služit h konjedercu.

"Da nisem imel polnih rok dela, ko sem se otepal malih psov, ki so bevskali okoli mene, bi ga bil mogoče zamenjal za enega izmed rimske svojati v Shakespearovi drami 'Cezar.' Vsaj oblečen je bil tako.

"Bil sem že blizu hiše in še noben pes me ni bil prijel za hlače, ko se odpro vrata in na pragu se prikaže konjederčeva hči, zakriči parkrat, nakar so se psi potuhnili in razgubili.

"Ko sem jo gledal tako stoječo na pragu, čutil sem, da se je v meni nekaj izpremenilo. Moralo je ležati že dolgo, prikrito v moji duši, in to pomladno jutro, ki sem ga vžival, hodeč po gozdu med ptičjim petjem in brstenjem dreves, je bila le predigra k veliki drami v mojem srcu.

"Videl sem veliko deklet do takrat v življenju, ali da bi me navzočnost katere tako omamila z nekako mrtvoudno naslado, tega se mi ni še zgodilo. Črni lasje so se ji vsipali po ramenih razpuščeni, menda je bila šele vstala. Izpod črnih trepalnic je gledalo name dvoje oči, globokih kot grapa, v kateri je stal njen dom.

"Skoraj gotovo sem moral narediti precej neumen obraz, ker so se njene rdeče ustne počasi raztegnile v nasmeh ter me je vprašala:

"Kaj bi pa rad?"

"Sram me je bilo povedati ji, da sem prišel po pasjo mast, zato sem samo vprašal, ako so mati doma.

"'Nikogar ni, razen hlapca. Oče je šel na sejm s konji, mati je šla pa v mesto, ter je ne bo domov pred poldnem. Če hočeš počakati, pojdi v hišo.'

"Vse to je izgovorila s tako naivnostjo, kakor da bi si bila znanca že izdavna. Ko je odbrzela pred mano po dolgi veži proti izbi, čudil sem se njenemu vitkemu stasu in sam pri sebi mislil: 'Kaj takega more vzrasti samo daleč vstran od človeških bivališč, med šumenjem drevja v pomladnem zefirju, v sredini gozda, v samotni grapi.'

"'Če hočeš kaj piti, ti prinesem,' mi pravi, ko prideva v izbo. 'Ljudje, ki prihajajo k nam, po navadi nečejo ne jesti, ne piti; se jim studi.' In nasmehnila se je ljubeznivo.

"'Pil bom, kar prineseš,' ji odvrnem, 'in tudi jedel, ako bom lačen, samo če mi pripraviš.'

"Zasmeje se zopet in odide z vrčem iz izbe.

"Medtem se ozrem po sobi, in je bilo pravtako, kakor more biti pri konjedercu. V enem kotu so visele medene žice za lovenje psov, v drugem puške, pod njimi kup podkev, ki jih je gotovo oče potrgel crknjenim konjem. Na nasprotni steni je bila velika slika sv. Roka, ki je menda edini varuh konjedercev; vsaj s psi je imel opraviti, kakor pravi zgodba o njem.

"Prinese vrč z vinom in sede koncem klopi poleg mene. Jaz jo gledam nekaj časa in opazim, da je bilo vse na nji tako priprosto in zato tembolj ljubeznivo. Začnem ji govoriti o ljubezni, ki jo je čutilo moje srce v prvem hipu do nje. Ali ni Salomon lahko zložil visoke pesmi, ako je sedel s tako lepim dekletom sam? Saj jo vendar vsako moško srce enkrat poje, ako sreča svoj vzor.

"Ne bom ti pripovedoval podrobnosti, le toliko naj omenim, da sem že dobil en poljub od nje, preden sem izpil vrč vina. In ta poljub je bil kot tisti pramen solnca, ki izpreminja popje v cvetje. Pogled iz njenih temnih oči je vrgel raz prestol moj duševni mir.

"Jaz sem se samo zavedal, da sem že davno, kakor cvet rože, ki stoji povešen v pomladanski vročini. Ko sem jo zopet poljubil, pretakala se je skozi moje ustne ljubezen in se vračala po istem potu mnogo močnejša. V nji je bila utopljena skrb, pamet, pravo in krivo.

"Tako sva pila drug drugemu dušo; bilo je, kakor žarek solnca v mavrici, ki oznanja upanje v boljšo bodočnost, dasi je sestavljena iz solza.

"Preden se je mati vrnila, prisegel sem ji bil že najmanj stokrat svojo ljubezen in zvestobo. Šel sem domov kakor pijan ljubezni, in objel bi bil najrajši ves gozd s cvetlicami in krilatimi pevci vred. Vrhu grape sem se ozrl še enkrat nazaj in sem jo videl stoječo pred hišo. Le malo je manjkalo, da se nisem zopet vrnil.

"Pri prvi priložnosti sem zopet šel v grapo po pasjo mast ali sreča mi ni bila mila. Videla sva se ter se objemala s pogledi, to je bilo pa tudi vse. Moja jetična sestra je že skoro umirala, ali jaz sem jo še vedno izpraševal, ako hoče, da grem po pasjo mast. Ko sem jo šel iskat poslednjikrat, nisem opazil v hiši mojega dekleta več. Gledal sem po vseh kotih, se obotavljal in končno s povešeno glavo odšel iz grape.

"Baš ko sem premišljeval, da sem najbolj nesrečen človek na svetu ter ugibal, da-li prihaja ljubezen z modrega neba ali pekienskih globin, ker vsebuje toliko sladkobe in še več trpljenja, ko mi vrhu hriba zastavi pot — ona.

"'Pridi ponoči k veliki bukvi vrh hriba,' mi hlastno pravi in po enem poljubu odhiti.

"Zvečer, ko je v vasi vse spalo, sem se izmuznil in hitel po gozdu vrh hriba nad konjederčevo grapo. Že sem se bližal vrhu, ko skoči name velik pes. Kar odrevenel sem. Toda v naslednjem trenutku ga že pokliče ona in pes volčjak me godrnjaje izpusti.

"'Si se prestrašil, revček,' mi pravi in mi s poljubom zapre usta.

"Pod veliko bukvo, katere veje so se skoraj dotikale tal, je zgradila podnevi nekako uto, in tam notri sva nemoteno pila ljubezen. V grapi ob potoku je slavec drobil svojo pesem, v duplu bukve se je oglašala sova — pred vhodom v uto je ležal pes volčjak za stražo. Najin zakon je zvezal najvišji duhoven, tisti, ki poroča na milijarde stvarstev vsako pomlad.

"Tako je šlo nekaj časa. Podnevi sem bil čislani županov sin, ponoči pa mož lepe konjederčeve hčere.

"Toda zgodilo se je nekaj, na kar si še danes ne vem odgovora. Kakor bi bilo planilo iz tal, je neki dan vsa vas vedela, da sem ljubček konjederke. Vse se mi je smejalo in vse me je zaničevalo. Starejše ženske so bile prepričane, da mi je stara konjederka zavdala. Prijatelj ni hotel vzeti od mene niti cigarete, ker sem se mu studil. Delavke na njivi niso hotele jesti, ako sem jaz južino prinesel.

"Ko sta neki dan hlapec in dekla povedala očetu, da gresta vstran, ako se še katerikrat dotaknem kruha na mizi, poklical me je oče v občinsko pisarno, mi molče izročil potno knjižico za v Ameriko ter šop bankovcev. Vedel sem, kaj mi je storiti. Poslovila sva se kakor tujca.

"Ako sem bil poprej mehak ljubimec, sem po tem dogodku postal mož z jeklenimi živci. Več mi je bila njena ljubezen, kakor občno mnenje. Odšel sem v grapo in povedal sem moj sklep njenemu očetu in materi. 'Grem v Ameriko, a vzamem jo, ko si razmere uredim.'

"'Saj sem vedela, da je nekaj narobe,' je rekla mati in

(Dalje na 4. strani).

OTOK ZAKLADOV

Angleško spisal R. L. STEVENSON
Poslovenil J. M.

(Nadaljevanje)

"No, Jakec, tri leta sem bil tu in niti koščka človeške hrane nisem užil prav do danes. Sedaj pa poglej semkaj, poglej me. Ali sem kakor človek pred jamboro (mornar)? Ne, porečeš. In tudi nisem bil, pravim jaz."

In pri teh besedah je pomežikal in me močno vščipnil.

"Potem pa," je nadaljeval, "potem mu poveš še to-le: Gunn je dober človek in ima mnogo več zaupanja — mnogo več — v rojenega gentlemana, kakor pa v gospode sreče, katerih eden je bil on sam."

"No, veš kaj," sem mu rekel, "niti besedice ne razumem od vsega, kar si mi sedaj povedal. Toda to je tudi vseeno, kajti kako naj pridem na ladjo?"

"Oh!" je rekel, "to je ravno. No, jaz imam čoln, ki sem ga sam naredil. Imam ga skritega pod neko belo skalo. Ako pride do najhujšega, ga ponoči poskusimo. Oho!" je prenehal. "kaj pa je to bilo?"

Ravno sedaj, četudi je manjkalo še eno ali dve uri do solnčnega zahoda, je po celem otoku odjeknilo gromenje topa.

"Bojevati so se začeli!" sem vzkliknil. "Pojdi z menoj!"

Pozabil sem na ves svoj strah in spustil sem se v tek proti sidrišču, poleg mene pa je lahkih in urnih korakov tekel izpostavljeni človek v svojih kozjih kožah.

"Na levo, na levo!" je zaklical, "bolj na levo se drži, tovariš Jakec! Med drevje! Tukaj sem ubil svojo prvo kozo. Sedaj ne pridejo več doli, vse bivajo po gorah iz strahu pred Benom Gunnom. Oh! In tamkaj je pokopališče — pokopališče je gotovo hotel reči. "'Ali vidiš grobove? Semintja pridem semkaj in molim, kadar mislim, da je nedelja. Ni sicer kapelica, vendar se vseeno vidi svečano, in potem, porečeš, se je moralo Benu Gunnu slabo goditi — nobenega duhovnika ni imel, niti sv. pisma, niti zastave porečeš."

In tako je govoril dalje, ko sem jaz tekel, ne da bi pričakoval ali dobil odgovora.

Strelom iz topa je čez precej časa sledilo streljanje s puškami.

Še enkrat premor in potem sem komaj četrt milje pred seboj zagledal plapolati angleško zastavo v zraku nad gozdom.

ČETRTI DEL
Ostrog
XVI. POGLAVJE

Zdravnik pripoveduje, zakaj in kako so zapustili ladjo.

"Bilo je nekako ob pol dveh — trikratni udarec zvona v mornarskem jeziku — ko sta oba čolna odrinila od Hispaniole proti obrežju. Kapitan, sodnik in jaz smo se v kabini razgovarjali o našem položaju. Ako bi le majhna sapica vlekla, bi padli nad šestorico upornikov, ki so ostali z nami na ladji, porezali vrvi in sidra in odrinili na morje. Toda vetra ni bilo in da je bila mera naše zadrege polna, je prišel Hunter s poročilom, da je Jakec Hawkins skrivaj zlezel v čoln in odplul z ostalimi na suho.

"Nikdar mi ni prišlo na misel, da bi dvomil nad Jakcom Hawkinsom; bili smo le v skrbeh za njegovo življenje. Z ozirom na značaj onih mož se nam je zdelo skoro nemogoče, da bi še kedaj videli fanta. Tekli smo na krov. Smola je skoro vrela v špranjah in vsled neprijetnega duha v onem kraju mi je bilo skoro slabo; ako je mogel kedaj vohati človek mrzlico in grižo, bi jo lahko na tem sidrišču. Oni šesteri malopridneži so sedeli in godrnjali pod nekim jadrom na prednjem delu ladje; na suhem smo videli privezane čolne, prav blizu tam, kjer se izliva potok, in v vsakem po enega moža. Eden izmed njih je žvižgal 'Lillibullero.'

"Čakanje je bilo mučno, in tako smo se odločili, da pojdeva Hunter in jaz na kopno ogledovat.

"Čolni so se nahajali na desni, Hunter in jaz sva veslala naravnost naprej proti ostrogu, kakor je bil zaznamovan na zemljevidu. Ko sva se prikazala, se je zdelo, da sta se onadva, ki sta stražila čolne, močno prestrašila. 'Lillibullero' je utihnil in zdelo se mi je, da ju vidim, kako sta se posvetovala kaj storiti. Ako bi odšla in povedala Silverju, bi se utegnilo drugače zgoditi; imela sta svoje povelje in tako sta se odločila, da ostaneta na svojih mestih in nadalje poslušata 'Lillibullero.'

"Obrežje je delalo tamkaj majhen ovinek in krmaril sem tako, da ga dobimo v sredo med nas in tako smo izgubili čolne izpred oči, še predno smo stopili na suho. Skočil sem iz čolna in tekel kolikor sem mogel, z velikim svilenim robcem pod klobukom radi večjega hlada in z dvema samokresoma v roki radi varnosti.

"Nisem tekel sto korakov daleč, ko sem dospel do ostroge.

"Bil je pa takle: vrelec čiste vode je izviral skoro na vrhu malega griča. Vrhu griča in okolu studenca je bila zgrajena močna koča, v katero je moglo iti za silo do štirideset ljudi in ki je imela strelne line na vseh straneh. Okoli in okoli koče je bil obširen prostor, obdan s šest čevljev visoko ograjo iz kolov, brez vrat ali odprtine; bila je tako močna, da bi je ne bilo mogoče porušiti brez izgube časa in truda, in preveč odprta, da bi mogla nuditi zavetje oblegovalcem. Branilci v ostrogu bi jih nadvladali v vsakem oziru; mirno si mogel ostati v zavetju in postreljati vse, kakor jerebice. Le dobra straža in živež sta bila potrebna, in s tem bi lahko branil ostrog proti celemu polku.

"Kar je v posebni meri vzbujalo moje zanimanje, je bil studenec. Najsi smo imeli na Hispanoli vsega v obilici na razpolago, dovolj orožja in streliva, in živeža in izvrstnih vin, eno stvar smo pogrešali —imeli nismo dovolj pitne vode. Ravno sem premišljeval vse to, ko se je začul preko otoka smrten krik nekega človeka. Nasilna smrt mi ni bila tuja — služil sem pod Njegovim Veličanstvom vojvodo Cumberlandskim in bil ranjen pri Fontanoy —toda kri mi je zastajala v žilah. 'Jakec jo je skupil,' je bila moja prva misel.

"Nekaj posebnega je, ako je človek star vojak, toda še mnogo več, ako je zdravnik. Ni časa za postajanje pri našem delu. In tako sem se v trenutku odločil in se brez najmanjšega obotavljanja vrnil k bregu ter skočil v čoln.

"Na srečo je Hunter izvrstno veslal. Kar leteli smo po vodi in čoln je bil kmalu pri ladji in jaz na krovu.

(Dalje prihodnjič)

PORABNOST PAPIRJA

Čudovito je na koliko koristnih načinov se more rabiti papir. Največ se ga seveda porabi za časopise, knjige in različne tiskovine. Težko si predstavljamo dalje v kaj bi zavijali različne predmete, če ne bi imeli papirja. Iz papirja se dalje izdelujejo škatlje, ročni kovčegi, prti, obleke, muzikalični instrumenti, obleka, prtiči, igrače in na stotine drugih predmetov.

Najbolj zanimiva pa je skoro gotovo poraba papirja pri poljedelstvu. Prve tozadevne poskušnje je napravil pred par leti poljedelski ekspert Chas. F. Eckart na Havaju, in obnesle so se sijajno. Tam imajo velike plantaže sadeža, ki je znan pod imenom pineapple. Ker je podnebje pol-tropično, raste na tamkajšnih poljih raznovrsten plevel tako bujno, da v mnogih slučajih zaduši več kot polovico sadik prej omenjenega sadeža. Pa je omenjeni ekspert prišel na idejo, da bi sveže preorano in gladko povaljano polje pogrnil z močnim črnim papirjem. V ta papir so na primerne razdalje napravili luknjice, skozi katere so posadili mlade sadike. Plevel ni mogel rasti med sadikami, ker je bila zemlja pokrita s papirjam, voda prehudih deževnih nalivov je odtekla brez škode s papirja in rastline so dobile le toliko moče, kolikor so jo potrebovale. Črna barva papirja vpiva solnčno gorkoto in brani, da se zemlja ne ohladi in ne posuši. Prvi poskusi so se tako dobro obnesli, da so plantažniki, ki se pečajo s pridelovanjem "pineapples" izdali lansko leto pol milijona dolarjev za papir. Ta papir je prepariran z asfaltom in se more rabiti tri do pet let. Izdeluje se ga v 18 in 36 palcev širokih valjcih, in razvijajo ga po polji s posebnimi stroji.

Gori omenjeno metodo so poskusili tudi na zvezni poskusni farmi v Arlingtonu in se je dobro obnesla pri sladki koruzi, krompirju, paradižnikih, grahu, fižolu, jagodah, različni zelenjavi in bombažu. Sadeži so bili večji in lepši in dozoreli so hitreje. Pridelek je bil v splošnem dvakrat ali trikrat tako velik kot na drugih, sicer enako kultiviranih gredah, ki niso bile pokrite s papirjem.

Magnet pri operaciiji.

Neki kanadski vojak je bil ranjen leta 1928. Rana se je pozdravila, toda zadnje čase je mož pričel čutiti bolečine v pljučih. Preiskava z ex-ray žarki je pokazala, da se nahaja v pljučih nad en palec dolga kroglja Zdravniki so skozi sapnik potisnili v pluča cevko, skozi katero so hoteli s kleščicami doseči krogljo. Izkazalo se je pa, da je kroglja preoddaljena, da bi jo bilo mogoče doseči. Nastavili so torej možu na prsi močan magnet, ki je po par poskusih potegnil krogljo v pozicijo, kjer so jo dosegle klešče.

Barva luči.

Najbolj bela luč je solnčna luč opoldne. Severni sij, katerega se je dolgo smatralo za najbolj belo naravno luč, je v resnici višnjev.

BISERI IN ŠKOLKE

(Nadaljevanje iz 3. strani)

ošinila hčer s kritičnim očesom.

"Stari konjederec je imel več pameti v glavi, kakor vsi vaščani skupaj. 'Jaz vaju nisem skupaj spravil in tudi ločiti vaju ne maram, ako se v resnici ljubita.'

"Ostal sem pri njih ves dan in podvečer me je stari v njenem spremstvu zapeljal na kolodvor. Še par mesecev in dobil jo bom sem, njo in sina, in se nastanil v kakem delu dežele, proč od svojega naroda."

Ivan je končal, izpil kupo vina in obadva sva molčala.

Ko se je poslovil od mene, sem stal vrh hriba pred svojim domom in zrl za njim. Kako malega vzroka je treba in smer človeškega življenja se premeni. Slučaj, navaden slučaj te prime kot orumenel list in te nese v viharjih življenja tisoče milj daleč. A čemu bi človek premišljal to? Doli v dolini se vali iz tovarniških dimnikov črni dim, v daljavah vidim stolpičaste zgradbe, ki nosijo dan na dan tisoče v temne globine — vrnimo se iz človeških src v vsakdanje življenje.

TEDENSKI PREGLED

HUDA VROČINA pretečenega tedna je zahtevala številne žrtve na vzhodu in srednjem zapadu. Več oseb je podleglo posledicam vročine in soparice, še več pa jih je utonilo, iskajoč hladila v vodi.

NOVI TAJNIK notranjih zadev je postal Roy O. West iz Chicaga. Dosedanji tajnik dr. Hubert Work je odstopil, da bo vodil Hooverjevo predsedniško kampanjo.

NOV REKORD v hitrosti potovanja okoli sveta sta dosegla John H. Mears in C. D. Collyer. Obkrožila sta zemeljsko oblo v 23 dneh, 15 urah in 21 minutah. Prejšni rekord potovanja je bil 28 dni, 14 ur in 31 minut. Potovala sta iz New Yorka v Cherbourg na parniku Olympic, od tam v vrsti kratkih poletov z eroplanom v Tokio na Japonskem, iz Tokio do Vancouver-ja na pacifični obali s parnikom Empress of Russia, od tam pa zopet z letalom v New York.

ITALIJANSKA letalca Arturo Ferarin in Carlo del Prete sta se z letalom Savoia-Marchette vzdignila v Rimu in v malo več kot 50 urah dosegla Natal v Braziliji. Preletela sta 4,632 milj. Namenjena sta bila v Buenos Aires, pa sta vsled viharjev morala pristati v Natalu.

VELIKI
JESENSKI IZLET v JUGOSLAVIJO

Po naših uspešnih pomladnih in poletnih izletih v Jugoslavijo smo se odločili pripraviti JESENSKI izlet za vse one, ki žele prihodnjo jesen obiskati sorodnike onkraj morja, na največjem Cunardovem parniku

BERENGARIA

ODPLJUJE IZ NEW YORKA PREKO CHERBOURGA v SREDO, 19. SEPTEMBRA

pod osebnim vodstvom Mr. S. M. Vukovicha, člana našega newyorškega urada.

Mi kot tudi naši zastopniki vam bodo z veseljem pomagali, ko se boste pripravljali na ta izlet. Prosite že sedaj za POVRATNO DOVOLJENJE. Preskrbite si tudi vnaprej potni list, vizej in prostore za ta izlet.

Za cene in druge podrobnosti glede izleta, kakortudi za redna tedenska odplutja vprašajte pri —

SAKSER STATE BANK 82 Cortlant St., New York
ali pri
CUNARD LINE 25 Broadway, New York

VABILO na VELIKI SKUPNI PIKNIK

katerega prirede

DRUŠTVO SV. ALOJZIJA, ŠT. 36 J. S. K. JEDNOTE; DRUŠTVO SINOVI SLAVE, ŠT. 168 S. N. P. JEDNOTE, IN DRUŠTVO DELAVEC, ŠT. 59 S. S. P. ZVEZE V CONEMAUGH, PA.

V NEDELJO DNE 19 AVGUSTA 1928

NA JACK VALIGUROVI FARMI ALI V OKVIRJU GOODS CORNER V BLIŽINI CONEMAUGH, PA.

Pripravljen bo tudi "autobus." Zbirališče za "bus:" Main St., Conemaugh, poleg Gearharts & Helsel H. store, na kar vas popelje na piknik in nazaj. Vstopnina za moške 25 centov, ženske in otroci so prosti. Pričetek ob 1. uri popoldne. Za zabavo in razvedrila se bo preskrbelo različne zanimive igre, kot na primer: streljanje s puškami, ribolov, prevračanje steklenic, napolnjenih z mlekom. Vršila se bo tudi dirka, metanje konjskih podkev, za kar se bodo dajale nagrade za najboljše.

Povabljeno je tudi pevsko društvo "Bled," Conemaugh, Pa., in pevsko društvo "Rodoljub," Johnnstown, Pa. Preskrbljeno bo tudi z raznovrstnimi okrepčili, jestvinami, pijačo in sladoledom. Tudi godba bo preskrbljena za željne plesa. Končno uljudno vabimo vsa sosedna društva, posamezne rojake in rojakinje in vse člane omenjenih društev, ki priredijo piknik, da nas posetijo v obilnem številu na tem pikniku.

K obilni udeležbi se priporoča in vabi ODBOR

GLAS NARODA

NAJSTAREJŠI NEODVISNI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI.

Je najbolj razširjen slovenski list v Ameriki; donaša vsakdanje svetovne novosti, najboljša izvirna poročila iz stare domovine; mnogo šale in prevode romanov najboljših pisateljev.

Pošljite $1.00

in pričeli ga bomo pošiljati.

Vsa pisma naslovite na:

GLAS NARODA

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Največja in najstarejša slovenska zlatarska trgovina v Ameriki.
Zlatarske predmete vseh vrst, gramofone, piane in radio vseh cen in izdelkov dobite pri nas.

FRANK ČERNE

6033 St. Clair Ave. in 930 E. 79th St., Cleveland, O.

ZASTAVE

regalije, prekoramnice in trakovi. Dalje Victor plošče v vseh jezikih. Prave glasne Victrole.

Ure, diamante, prstane in vso drugo zlatnino.

Nad 20 let v trgovini. Cene zmerne, postrežba točna.

IVAN PAJK
24 Main Street.
Conemaugh, Pa.

NAJKRASNEJŠA PEČ NA SVETU

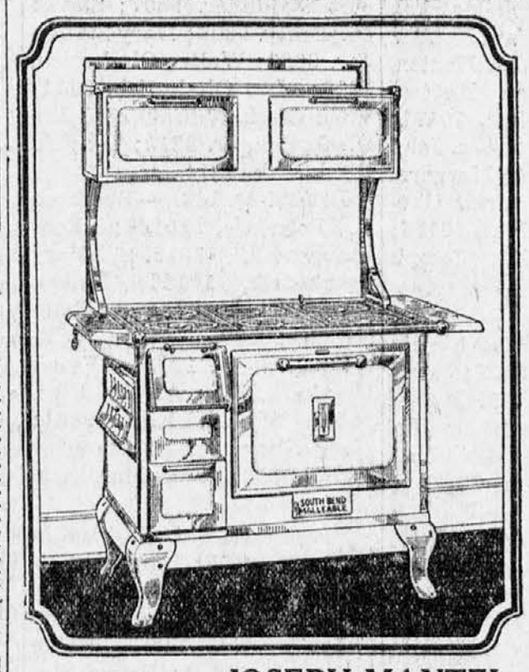

je SOUTH BEND MALLEABLE RANGE, perfektna in pripravna v vseh ozirih, emajlirana belo, sivo, rjavkasto ali višnjevo.

Izdelana je iz finega nezlomljivega železa v različnih velikostih, s posodo za gorko vodo in drugimi pritiklinami ali brez istih. Prostor za peko je neprekosljiv.

SOUTH BEND MALLEABLE je lepa peč, pripravna v vseh ozirih, fino izdelana in to za zmerno ceno.

To kuhinjsko kraljico dobite ali si jo ogledate pri:

JOSEPH MANTEL
TRGOVINA Z ŽELEZNINO IN POHIŠTVOM
ELY, MINNESOTA
Tu dobite tudi kose, klepila, motike in druge reči iz starega kraja.

Joseph Mantel,
JAVNI NOTAR
v Ely, Minnesota,

OPRAVLJA TOČNO IN KOREKTNO VSE V NOTARSKO STROKO SPADAJOČE POSLE

Lepe tiskovine

za vaša društva, za trgovce, posameznike, za vsakovrstne prireditve dobite vselej

po nizkih cenah

v prvi slovenski unijski tiskarni v Zjed. državah, kjer dobite ob vsakem času zanesljivo in

točno postrežbo

Se priporočam društvom, rojakom, trgovcem za vse prilike. Prevzamemo največja kot najmanjša dela.

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.

Razvoj in napredek

NAŠEGA ZAVODA STA NAJBOLJŠA DOKAZA TOČNOSTI NAŠEGA POSLOVANJA.

Naš delokrog obsega vse bančne posle, posebno pa one v zvezi s priseljevanjem naših ljudij, vključno odpremljanje denarnih nakazil v dinarjih, lirah in dolarjih.

Naš potniški oddelek je, ker eden najstarejših, priznan na obeh straneh oceana kot najbolj zanesljiv.

Vloge obrestujemo po 4% letno, pričenši s prvim vsakega meseca.

Kadarkoli potrebujete kako pojasnilo, Vam je isto pri nas brezplačno na razpolago.

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

ANTON ZBAŠNIK
Slovenski Javni Notar
4905 Butler Street, Pittsburgh, Pa.

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice vsake vrste, oporoke in vse druge v notarski posel spadajoče dokumente, bodisi za Ameriko ali stari kraj. Pišite ali pridite osebno.

RUDOLF PERDAN
SLOVENSKI JAVNI NOTAR

Naznanja rojakom te okolice, da izvršuje vse v notarsko stroko spadajoče posle.

933 E. 185th St. Cleveland, Ohio.